

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B100TSH0110001
Konu : Bulaşıcı Hastalıkların
Bildirimi Sistemi Yönergesi

24.02.2004 / 1534
BAKANLIK MAKAMINA

Ülkemizde, sağlık ile ilgili temel veri kaynaklarından en önemlilerinden biri bulaşıcı hastalıkların ihbarı ve bildirim sistemi ile elde edilen bilgilerdir. Bu bilgilerin en güvenilir ve sağlıklı şekilde elde edilmesi, mevcut dünya düzeni içinde bulaşıcı hastalıklar nedeniyle ülkelerin yapısına uğradığı bir dönemde, daha da önem kazanmaktadır.

Ülkemizde bildirim zorunlu bulaşıcı hastalıklar 39 tane olup, bu hastalıklar bütün sağlık kuruluşlarından toplanmakta ve nüfus tabanlı bir değerlendirme sistemi içinde incelenmektedir. Hastalık teşhisleri klinik veya laboratuvar destekli olarak konmakta ve bu durum hastalıkların gerçek boyutları hakkında şüpheler uyandırmaktadır.

Bu amaçla, üniversite, eğitim ve araştırma hastanelerinden yaklaşık 60 kişilik bir grup ile yapılan çalışmalarda DSÖ ve A.B.D.-CDC yayınları kaynak alınarak, bulaşıcı hastalıkların ihbarı ve bildirim sistemi gözden geçirilmiş, hastalıkların standart tanı kriterleri ülkemiz koşulları göz önüne alınarak belirlenmiş, bildirim zorunlu hastalıklar listesi son bilimsel gelişmeler çerçevesinde yenilenmiş ve 4 farklı bildirim şeklinde 51 hastalığın bulunduğu yeni liste hazırlanmıştır.

Hazırlanan “Bulaşıcı hastalıklar İhbarı ve Bildirim Sistemi”nin Ek 1’de bulunan Yönerge’de belirtilen hususlara uygun olarak, Ek 2’de bulunan “Sürveyans ve Standart Tanı Rehberi” doğrultusunda kullanılması hususunu tensiplerinize arz ederim.

Uz. Dr. Mehmet UĞURLU
Genel Müdür

O L U R
Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı Ve Bildirim Sistemi Yönergesi

I. BÖLÜM

AMAÇ, DAYANAK, TANIMLAR

Amaç

Madde 1. Bu yönerge, Bulaşıcı Hastalıkların İhbarı ve Bildirim Sisteminin yapısı, işleyişi ile ilgili usul ve esaslarını belirlemek için hazırlanmıştır.

Dayanak

Madde 2. Bu yönerge, 24.04.1930 tarih ve 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 3, 57, 64. maddelerine, 13.12.1983 tarih ve 181 sayılı “Sağlık Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname”ye, 07.05.1987 tarih ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu’nun 3. Maddesinin (b), (f), (j) bentlerine dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 3. Bu yönergede adı geçen,
“Bakanlık”, Sağlık Bakanlığını,
“Kurul”, Bulaşıcı Hastalıklar İzleme ve Değerlendirme Kurulunu,
“İhbar”, bildirim zorunlu olan bir bulaşıcı hastalığın, herhangi bir bölgede görüldüğü hususunda ilgili birimlerin haberdar edilmesini,
“Bildirim”, bildirim zorunlu bir bulaşıcı hastalığın bir sistem içinde belirli bir zaman aralığında ilgili yerlere istatistiksel ve epidemiyolojik amaçlı bildirilmesini ifade etmektedir.

II. BÖLÜM

SORUMLULUKLAR, USUL VE ESASLAR

Sorumluluklar

Madde 4. Bulaşıcı hastalıkların ihbarı ve bildirim hususunda gerekli düzenlemeleri yapmaktan sorumlu kurum, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüdür.

Madde 5. Bildirimi zorunlu olan bir bulaşıcı hastalığın ihbarı ve bildiriminden Sağlık Bakanlığının belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde sağlık hizmeti veren bütün kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel kuruluşlar sorumludur. Her kurum ve kuruluşta bildirimlerin takibi ve yapılmasından sorumlu bir birim veya sağlık personeli belirlenir. Kurum ve kuruluşlar konu ile ilgili kişilerin isimlerini İl Sağlık Müdürlüklerine bildirir, kişilerin değişmesi durumunda İl Sağlık Müdürlüklerine bilgi verir.

Madde 6. Bulaşıcı hastalıklar ile ilgili gerekli düzenlemelerin yapılmasında, Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne teknik destek sağlamak amacı ile oluşturulacak bir kurulun alt komisyonlarından biri, bildirim ve ihbar sistemi ile ilgili olarak çalışır.

Bu Kurul ve alt komisyonun yapısı, görevleri ve çalışma şekli Bakanlıkça hazırlanacak bir yönerge ile belirlenir

Usul ve Esaslar

Madde 7. Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar dört gruba ayrılır. Birinci grup, “A Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar”, İkinci grup, “B Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar”, Üçüncü grup, “C Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar”, Dördüncü grup, “D Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıklar”dır.

Madde 8. Bakanlık, hastalıkların gruplandırması, standart tanı kriterleri, sürveyans gerekçeleri, sürveyans şekli ile ilgili bir kılavuzu yayımlar, ayrıca basımını yaparak dağıtır.

Madde 9. A Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıkların bildirim nüfus tabanlı sistem ile ülke genelindeki hasta kabul eden ve tedavi düzenleyen bütün kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişi ve özel kuruluşlardan yapılır. Hastalığın bildirim “Form 014 – Bildirimi Zorunlu Hastalıklar Fişi” ile, vakanın tespit edildiği yerden ikamet ettiği bölgedeki sağlık ocağına yapılır. Sağlık Ocağı, bildirim, “Form 016 – Bildirimi Zorunlu Hastalıklar Tespit Fişi”ne işler, gerekli sürveyans çalışmasını yapar ve takip eden ayın ilk haftasında “Form 017/A – Grup A Hastalıklar Bildirim Formu” ile İl Sağlık Müdürlüğüne yapar.

Vakanın ikamet ettiği bölgeden sorumlu sağlık ocağının bilinmemesi durumunda, bildirim İl Sağlık Müdürlüğüne yapılır ve İl Sağlık Müdürlüğü formun sağlık ocağına iletilmesini sağlar. Vaka sağlık ocağında tespit edilmişse, Form 014 kullanılmaz ve Form 016’ya kayıt, sürveyans çalışması sonrası, takip eden ayın ilk haftasında İl Sağlık Müdürlüğüne Form 017/A ile bildirim yapılır.

Bildirim nasıl yapılacağını gösteren akış şeması Ek 1’dir.

Madde 10. B Grubu Bildirimi Zorunlu Bulaşıcı Hastalıkların bildirim, tespit edildiği her noktadan direkt olarak İl Sağlık Müdürlüğü ve Bakanlığa yapılır. Bakanlık hastalık ile ilgili olarak gerektiğinde bizzat veya İl Sağlık Müdürlüğü kanalı ile inceleme yaptırır.

Bildirim nasıl yapılacağını gösteren akış şeması Ek 2’dir.

Madde 11. C Grubu Bildirimi Zorunlu Hastalıkların bildirim kurum tabanlı veya sentinal olarak yapılır. Hastalığın bildirim için seçilmiş noktalardan günlük olarak Form 014 ile İlçe sağlık Grup Başkanlıkları veya İl Sağlık Müdürlüğüne, İl Sağlık Müdürlüğü tarafından da aylık olarak gelen bilgilerin icmalı yapılarak “Form 017/C – Grup C Hastalıklar Bildirim Formu” ile takip eden ayın ilk haftası içinde Sağlık Bakanlığına yapılır. İl Sağlık Müdürlüğü Form 014 ile yapılan bildirimleri filyasyon, salgın araştırma, vaka araştırması çalışmalarının başlatılması ve/veya bilgi için ilgili sağlık ocağına gönderir.

Bildirim nasıl yapılacağını gösteren akış şeması Ek 3’dir.

Madde 12. D Grubu Bildirimi Zorunlu Hastalıkların (Enfeksiyon Etkenlerinin) bildirim laboratuvarlardan ve sentinal olarak yapılır. Enfeksiyon etkeninin bildirim için seçilmiş laboratuvarlar, kurum bildirim sorumlusuna günlük olarak “Grup D – Enfeksiyon Etkenleri Bildirim Fişi” ile bildirir. Kurum, Grup D – Enfeksiyon Etkenleri Bildirim Fişlerinin icmalini haftalık olarak yapar ve “Form 017/D – Grup D Enfeksiyon Etkenleri Bildirim Formu” ile takip eden haftanın ikinci iş gününde İlçe Sağlık Grup Başkanlıklarına veya İl Sağlık Müdürlüğüne yapar. İlçe Sağlık Grup Başkanlıkları gelen formları herhangi bir işlem yapmadan İl Sağlık Müdürlüğüne gönderir. İl Sağlık Müdürlüğü, İlçe Sağlık Grup Başkanlıkları veya Kurumlardan gelen Form 017/D – Grup D Enfeksiyon Etkenleri Bildirim Formlarının icmalini aylık olarak yapar ve “Form 017/D – Grup D Enfeksiyon Etkenleri Bildirim Formu” ile takip eden ayın ilk haftası içinde Sağlık Bakanlığına gönderir.

Bildirimin nasıl yapılacağını gösteren akış şeması Ek 4’dedir.

Madde 13. Bildirimi Zorunlu Hastalıkların bir kısmının tespit edildiği takdirde belirli bir süre içinde en hızlı iletişim aracı ile ihbar edilmesi gereklidir. Bu gereklilik, hastalığın toplum içinde yayılımını engellemek, sosyal sorunlara neden olmamak içindir. Bu nedenle ihbar mekanizmasını işletmeyen kişi ve kurumlar uyarılır ve gerektiği takdirde yürürlükteki mevzuatın ilgili maddelerine göre cezai müeyyide uygulanır.

Madde 14. Sorumlu olduğu halde bildirim yapmayan ve bu yönerge hükümlerine uymayan, bütün kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişi ve özel kuruluşların ilk tespitlerinde İl Sağlık Müdürlüğü tarafından uyarı yazısı yazılır ve 1 ay içinde düzenlemelerin yapılması talep edilir. Hata nevi gözetmeksizin yönerge hükümlerine aykırı davranışlara ısrarla devam eden kişi veya kurum sorumluları hakkında yürürlükteki mevzuatın ilgili maddeleri gereği, “Kamu sağlığını tehlikeye düşürücü davranışlardan dolayı” Cumhuriyet Savcılıklarına İl Sağlık Müdürlükleri tarafından suç duyurusu yapılır.

Madde 15. Milli Savunma Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarının aykırı davranışlarında, ilgili Garnizon Komutanlıklarına durum resmen bildirilir ve gerekli düzenlemelerin yapılması talep edilir. Tekerrürü halinde durumdan Bakanlık haberdar edilir ve bakanlıklar arası yazışma yapılarak gerekli düzenlemelerin yapılması talep edilir. Askeri kurumlar hakkında adli takibat, askeri hukuk kurallarına uygun olarak Genelkurmay Başkanlığı ve Milli Savunma Bakanlığı tarafından yapılır.

III. BÖLÜM YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

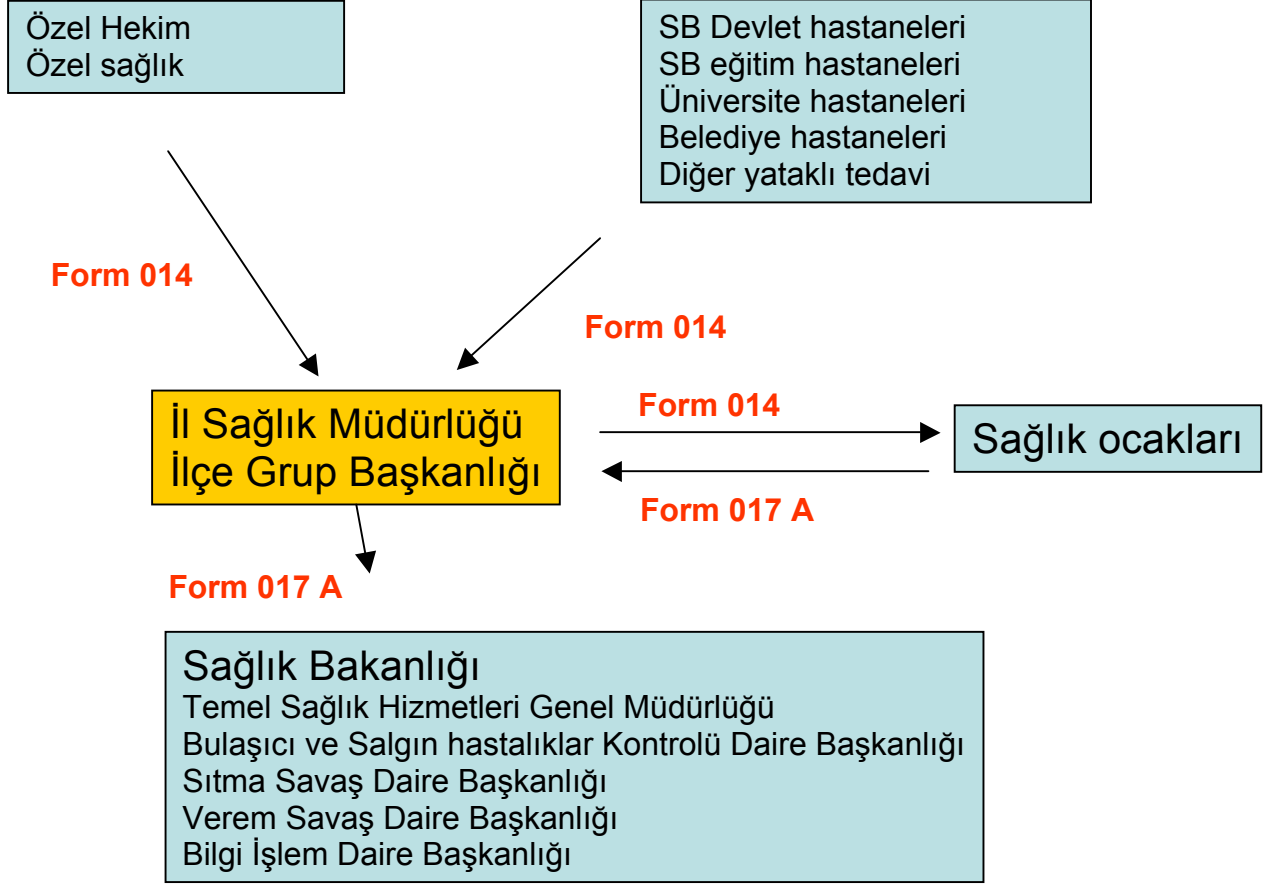
Yürürlük

Madde 16. Bu Yönerge, Bakan Onayını müteakip yürürlüğe girer.

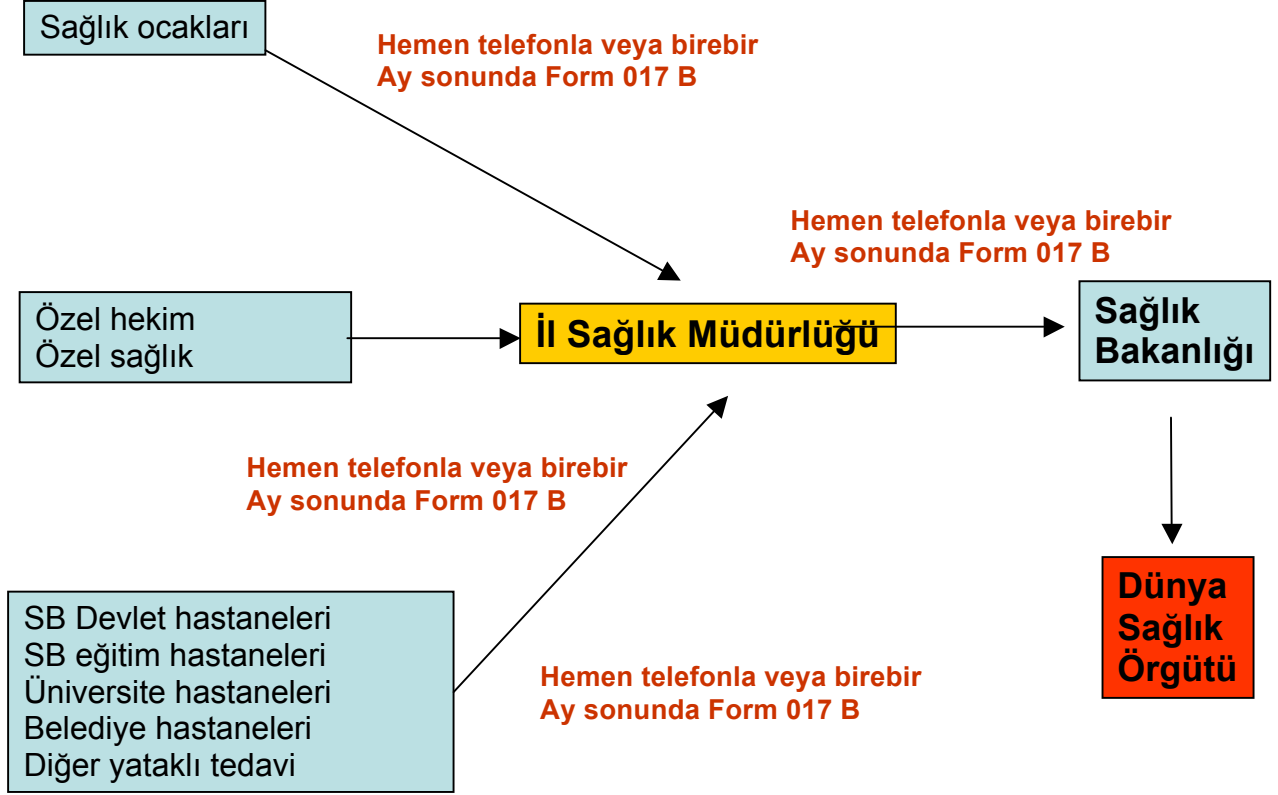
Yürütme

Madde 17. Bu yönergenin hükümleri, Bakan adına Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü tarafından yürütülür.

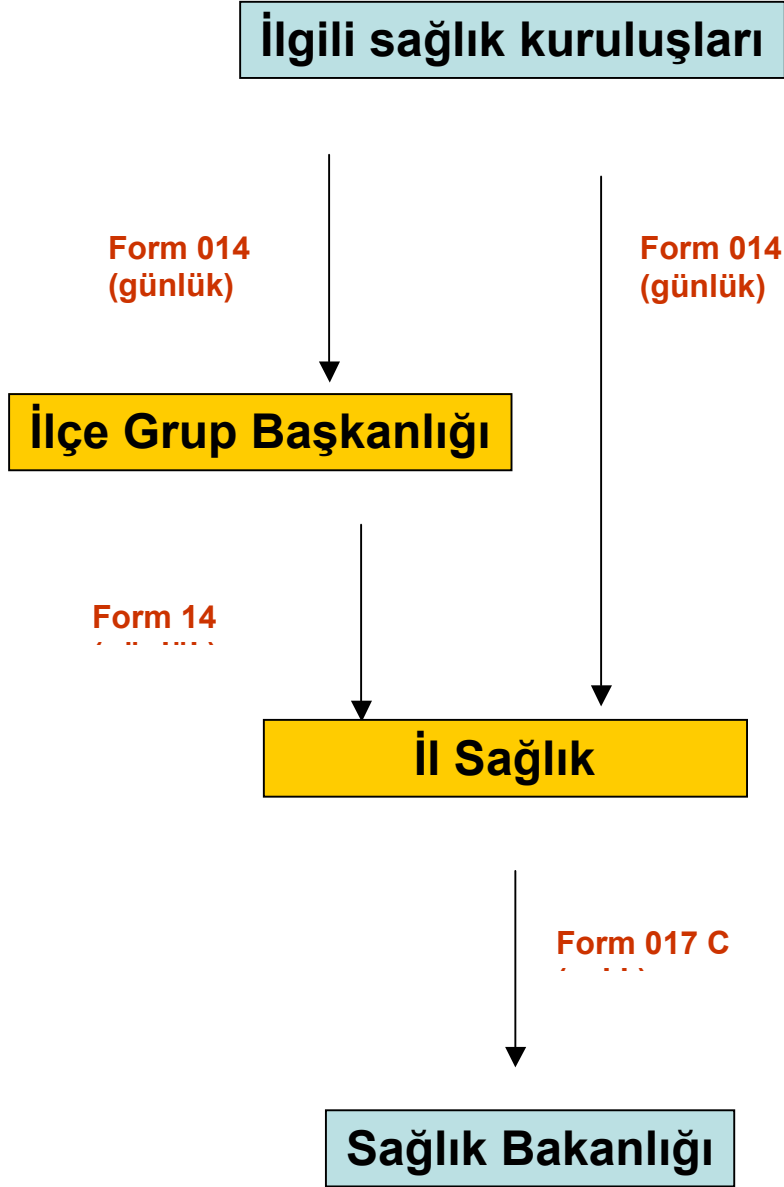
EK 1: Grup A Hastalıkların Bildirim Sistemi

EK 2: Grup B Hastalıkların Bildirim Sistemi

EK 3: Grup C Hastalıkların Bildirim Sistemi

EK 4: Grup D Hastalıkların Bildirim Sistemi

